

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2018/951

z dne 22. junija 2018

o standardih za organe za enakost

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 2 Pogodbe o Evropski uniji Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost med ženskami in moškimi.
- (2) V členu 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije je določeno, da si v vseh svojih dejavnostih Unija prizadeva odpraviti neenakosti ter spodbujati enakost med moškimi in ženskami.
- (3) V skladu s členom 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je prepovedana vsakršna diskriminacija na podlagi spola, rase, narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. V členu 23 Listine je določena pravica do enakosti žensk in moških na vseh področjih, vključno z zaposlovanjem, delom in plačilom za delo. V členu 26 Listine pa Unija priznava in spoštuje pravico invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti. Poleg tega je v členu 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah določeno, da so pred zakonom vsi enaki.
- (4) V skladu s členom 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije lahko Svet brez poseganja v druge določbe Pogodb in v mejah pristojnosti Unije po posebnem zakonodajnem postopku in po odobritvi Evropskega parlamenta soglasno sprejme ustrezne ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. V skladu s členom 157(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski parlament in Svet sprejmeta ukrepe za zagotovitev uporabe načela enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk glede zaposlovanja in poklica, vključno z načelom enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti.
- (5) Na podlagi teh določb je bilo sprejetih več direktiv o prepovedi diskriminacije na zadevnih področjih.
- (6) Direktiva Sveta 2000/43/ES ⁽¹⁾ prepoveduje neposredno in posredno diskriminacijo na podlagi rase ali narodnosti, vključno z nadlegovanjem. Uporablja se za vse osebe v javnem in zasebnem sektorju, vključno z javnimi organi, v zvezi z (a) pogoji za dostop do zaposlitve, samozaposlitve in poklica, vključno z izbirnimi

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (UL L 180, 19.7.2000, str. 22).

merili in pogoji zaposlovanja ne glede na vrsto dejavnosti in na vseh ravneh poklicne hierarhije, vključno z napredovanjem; (b) dostopom do vseh oblik in do vseh ravni poklicnega svetovanja, poklicnega usposabljanja, nadaljnega poklicnega usposabljanja in preusposabljanja, vključno z delovno prakso; (c) zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, vključno z odpuščanjem in plačami; (d) članstvom in vključevanjem v organizacijo delavcev ali delodajalcev ali vsako organizacijo, katere člani opravljajo določen poklic, vključno z ugodnostmi, ki jih zagotavljajo take organizacije; (e) socialno zaščito, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom; (f) socialnimi ugodnostmi; (g) izobraževanjem ter (h) dostopom do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, in preskrbo z njimi.

- (7) Direktiva Sveta 2000/78/ES ⁽¹⁾ prepoveduje neposredno ali posredno diskriminacijo, vključno z nadlegovanjem, na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju, delu in poklicnem usposabljanju. Uporablja se za vse osebe v javnem in zasebnem sektorju, vključno z javnimi organi, v zvezi s točkami od (a) do (d) iz prejšnje uvodne izjave.
- (8) Direktiva Sveta 2004/113/ES ⁽²⁾ prepoveduje neposredno ali posredno diskriminacijo zaradi spola, vključno z nadlegovanjem in spolnim nadlegovanjem, pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi.
- (9) Direktiva 2006/54/ES ⁽³⁾ Evropskega parlamenta in Sveta o enakosti spolov prepoveduje neposredno in posredno diskriminacijo zaradi spola, vključno z nadlegovanjem in spolnim nadlegovanjem, v zvezi z dostopom do zaposlitve, vključno z napredovanjem, in do poklicnega usposabljanja ter v zvezi z delovnimi pogoji, vključno s plačilom, in poklicnimi sistemi socialne varnosti.
- (10) Direktiva 2010/41/EU ⁽⁴⁾ Evropskega parlamenta in Sveta prepoveduje neposredno in posredno diskriminacijo moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, vključno z nadlegovanjem in spolnim nadlegovanjem. V njeno področje uporabe spadajo vse vrste diskriminacije, izrecno pa so navedene socialna zaščita in dajatve za materinstvo.
- (11) Države članice so prenesle vse zgoraj navedene direktive (v nadaljnjem besedilu: direktive o enakosti). V direktivah o enakosti, razen v Direktivi 2000/78/ES, je določeno, da morajo države članice imenovati organ ali organe za spodbujanje ter tudi za analiziranje, spremljanje in podpiranje enakega obravnavanja vseh oseb brez diskriminacije zaradi razlogov, obravnavanih v zadevnih direktivah (v nadaljnjem besedilu: organi za enakost). V skladu s tem so vse države članice ustanovile organe za enakost.
- (12) To priporočilo se nanaša na organe za enakost, ki so bili ustanovljeni v skladu z zgoraj navedenimi direktivami o enakosti.
- (13) Če direktive o enakosti določajo ustanovitev takih organov za enakost, morajo države članice zagotoviti, da pristojnosti teh organov vključujejo zagotavljanje neodvisne pomoči žrtvam, izvajanje neodvisnih raziskav v zvezi z diskriminacijo, objavljane neodvisnih poročil in oblikovanje priporočil o vseh vprašanih v zvezi s tako diskriminacijo.
- (14) Poleg tega je Komisija 2. julija 2008 sprejela predlog direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost ⁽⁵⁾. V področje uporabe predloga so zajeti (a) socialna zaščita, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom; (b) socialne ugodnosti; (c) izobraževanje ter (d) dostop do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, in preskrba z njimi. V skladu s predlagano direktivo morajo države članice tudi na teh področjih imenovati organ ali organe za enako obravnavanje, ki so lahko isti kot organi, že ustanovljeni v skladu z direktivami o enakosti. Čeprav predlog doslej še ni bil sprejet, bi bilo treba države članice spodbujati, naj imenujejo organe za enakost na navedenih področjih, saj izkušnje kažejo, da to okrepi zaščito pred diskriminacijo.

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL L 303, 2.12.2000, str. 16).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37).

⁽³⁾ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, 26.7.2006, str. 23).

⁽⁴⁾ Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L 180, 15.7.2010, str. 1).

⁽⁵⁾ COM(2008) 426 final.

- (15) V skladu z direktivama 2006/54/ES in 2010/41/EU morajo države članice tudi zagotoviti, da naloge organov za enakost vključujejo izmenjavo informacij, ki so na voljo, z ustreznimi evropskimi organi.
- (16) V številnih državah članicah pristojnosti organov za enakost zajemajo tudi kazniva dejanja iz sovraštva in sovražni govor. To je še zlasti povezano z zagotavljanjem učinkovitega izvajanja Okvirnega sklepa Sveta 2008/913/PNZ⁽¹⁾ o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi, ki določa minimalne standarde za kriminalizacijo, pregon in sankcioniranje rasističnega sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva.
- (17) Večina držav članic je poleg svoje obveznosti iz direktiv, da ustanovijo organe za enakost, razširila pristojnosti svojih organov za enakost, tako da na splošno zajemajo področje uporabe določb v zvezi z diskriminacijo na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in poklicnem delu, dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi, izobraževanju, socialni zaščiti in socialnih ugodnostih, pri čemer so zajeta področja uporabe Direktive 2000/78/ES in druga področja.
- (18) Z besedilom direktiv o enakosti je državam članicam zagotovljeno široko polje proste presoje glede strukture in delovanja organov za enakost. Ti organi, ustanovljeni v državah članicah, se zato precej razlikujejo z vidika njihovih pristojnosti, kompetenc, strukture, virov in operativnega delovanja. Zato imajo državljani včasih neustrezen dostop do zaščite, ki ni enaka v vseh državah članicah⁽²⁾.
- (19) Nekatere države članice so ustanovile več kot en organ za enakost, zaradi česar je treba vzpostaviti jasne mehanizme za njihovo usklajevanje in sodelovanje.
- (20) V nekaterih državah članicah so se pristojnosti obstoječih organov za enakost razširile na najrazličnejša področja, njihovi viri pa se niso ustrezno povečali. Proračun številnih organov za enakost se je celo znatno zmanjšal, zato pa se bodo morda zmanjšale njihove zmogljivosti v zvezi z izvajanjem njihovih nalog⁽³⁾.
- (21) V študijah so bili izpostavljeni primeri v zvezi s pomanjkanjem neodvisnosti in učinkovitosti organov za enakost, na primer zaradi zunanjega pritiska ali neustrezne kadrovske strukture⁽⁴⁾.
- (22) V praksi lahko na neodvisnost vpliva zlasti to, ali je bil organ za enakost ustanovljen v okviru ministrstva, ki prejema navodila neposredno od vlade.
- (23) Organi za enakost se ne bi smeli nesorazmerno osredotočati na nekatere naloge v škodo drugim⁽⁵⁾.
- (24) Da bi organi za enakost pomagali diskriminiranim skupinam ali posameznikom uveljavljati njihove pravice, bi morali tudi bolj ozaveščati širšo javnost o obstoju teh pravic, veljavnih pravilih o prepovedi diskriminacije in načinih uveljavljanja pravnega varstva. Zato bi morali vsi imeti možnost preprostega dostopa do organov za enakost, in sicer fizičnega ali na spletu. Olajšati bi bilo treba tudi predložitev pritožb na podlagi zaupnosti ter enostavnih in brezplačnih postopkov.
- (25) Da bi zagotovili ustrezno in enako delovanje organov za enakost v vsej Uniji, se zdi primerno, da se državam članicam priporočijo standardi za organe za enakost.

⁽¹⁾ Okvirni sklep Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikami in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi (UL L 328, 6.12.2008, str. 55).

⁽²⁾ Glej med drugim A *Study on Equality Bodies set up under Directives 2000/43/EC, 2004/113/EC, and 2006/54/EC* (Študija o organih za enakost, ustanovljenih v skladu z direktivami 2000/43/ES, 2004/113/ES in 2006/54/ES), Human European Consultancy v sodelovanju z inštitutom Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, oktober 2010, str. 177, in *Equality Bodies. Current Challenges* (Organi za enakost. Sedanji izzivi), Evropska mreža organov za enakost, oktober 2012.

⁽³⁾ Op. cit., Human European Consultancy, strani 78, 125 in 142, ter op. cit., Evropska mreža organov za enakost, strani 8 in 17. Glej tudi *Strategic Role of Equality Bodies* (Strateška vloga organov za enakost), Evropska mreža organov za enakost, 2009, strani 43–44 in 52.

⁽⁴⁾ Op. cit., Human European Consultancy, strani 70–145, in op. cit., Evropska mreža organov za enakost, strani 8 in 13–20.

⁽⁵⁾ *Catalysts for Change? Equality bodies according to Directive 2000/43/EC — existence, independence and effectiveness* (Katalizatorji sprememb? Organi za enakost v skladu z Direktivo 2000/43/ES – obstoj, neodvisnost in učinkovitost), Evropska komisija, 2006, stran 57.

- (26) Potreba po standardih za organe za enakost je bila poudarjena tudi v skupnem poročilu o uporabi direktiv 2000/43/ES in 2000/78/ES iz leta 2014 ⁽¹⁾, poročilu o uporabi Direktive 2004/113/ES iz leta 2015 ⁽²⁾, ocenjevalnem poročilu o izvajanju priporočila o preglednosti plačil iz leta 2014 in v akcijskem načrtu EU za obdobje 2017–2019 z naslovom „Spoprijemanje z razliko v plačah med spoloma“ ⁽³⁾. Poleg tega je Evropski parlament pozval k standardom za organe za enakost v svoji resoluciji iz leta 2015 ⁽⁴⁾.
- (27) Standarde za organe za enakost in institucije za človekove pravice so že sprejeli Združeni narodi ⁽⁵⁾, Evropska mreža organov za enakost ⁽⁶⁾ in Svet Evrope ⁽⁷⁾.
- (28) To priporočilo je naslovljeno na države članice. Njegov namen je prispevati k odpravljanju razlik v standardih organov za enakost po vsej Evropi.
- (29) V priporočilu so določeni standardi v zvezi s pristojnostmi, neodvisnostjo, učinkovitostjo, dostopnostjo in usklajevanjem organov za enakost ter z dostopom do teh organov, da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje njihovih funkcij.
- (30) To priporočilo temelji na zavezi Komisije, da spodbuja države članice in jim pomaga pri izboljšanju njihovih zmogljivosti za izvrševanje zakonodaje Unije in zagotavljanje pravnih sredstev, da bi lahko diskriminirani posamezniki in skupine, ki jih varuje pravo Unije, v celoti uveljavljali svoje pravice v skladu s sporočilom Komisije z naslovom „Pravo EU: z boljšo uporabo do boljših rezultatov“ ⁽⁸⁾. Neodvisni organi za enakost imajo ključno vlogo pri učinkovitem izvajanju ter celovitem in doslednem izvrševanju zakonodaje Unije. Organi za enakost so tudi dragocene institucije za trajnostni razvoj enakopravnih in vključujočih demokratičnih družb.
- (31) Na področjih, za katera je pristojna Unija, morajo biti standardi za organe za enakost tudi v skladu z zahtevami glede dostopnosti, ki so določene v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov. Ta konvencija je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom 2010/48/ES ⁽⁹⁾ in je torej sestavni del pravnega reda EU, ki prevlada nad sekundarno zakonodajo EU.
- (32) V direktivah 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES in 2006/54/ES je določeno, da morajo države članice sporočiti vse informacije, ki so na voljo v zvezi z uporabo teh direktiv, da bi lahko Komisija pripravila osnutek poročila z oceno ukrepov, ki so jih države članice sprejele v skladu z zadevnimi direktivami. Te informacije morajo sporočati v vnaprej določenih časovnih presledkih ⁽¹⁰⁾, da bi Komisija lahko sprejela in objavila poročilo. Če bi države članice sporočile tudi informacije o svojem upoštevanju tega priporočila, bi se lahko ocenil njegov učinek.

⁽¹⁾ Skupno poročilo o uporabi Direktive 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (direktiva o rasni enakosti) in Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (direktiva o enakosti pri zaposlovanju), COM(2014) 2 final.

⁽²⁾ Poročilo o uporabi Direktive 2004/113/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi, COM(2015) 190 final. Ta potreba je bila omenjena tudi v Vmesnem pregledu okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov, COM(2017) 458 final; poročilu Agencije za temeljne pravice o temeljnih pravicah, objavljenem maja 2017, in Poročilu o izvajanju Priporočila Komisije o krepitvi načela enakega plačila za ženske in moške s preglednostjo, COM(2017) 671 final.

⁽³⁾ Poročilo o izvajanju Priporočila Komisije o krepitvi načela enakega plačila za ženske in moške s preglednostjo, *op. cit.*; Akcijski načrt EU za obdobje 2017–2019 – Spoprijemanje z razliko v plačah med spoloma, COM(2017) 678 final.

⁽⁴⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. oktobra 2015 o uporabi Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu, 2014/2160(INI).

⁽⁵⁾ Urad visokega komisarja za človekove pravice (OHCHR), generalna skupščina ZN, Načela v zvezi s statusom nacionalnih institucij (Pariška načela), sprejeta v resoluciji št. 48/134 z dne 20. decembra 1993, ter splošna opažanja o razlagi in izvajanju teh načel, ki jih je pripravil mednarodni usklajevalni odbor nacionalnih institucij za spodbujanje in varstvo človekovih pravic, v besedilu z dne 21. februarja 2018.

⁽⁶⁾ *Developing Standards for Equality Bodies* (Razvoj standardov za organe za enakost), delovni dokument Evropske mreže organov za enakost, Evropska mreža organov za enakost, 2016.

⁽⁷⁾ Revidirano splošno politično priporočilo št. 2 o organih za enakost, ki se borijo proti rasizmu in nestrpnosti na nacionalni ravni, CRI(2018) 6, Evropska komisija proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI), sprejeto 7. decembra 2017.

⁽⁸⁾ C(2016) 8600.

⁽⁹⁾ Sklep Sveta z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (UL L 23, 27.1.2010, str. 35).

⁽¹⁰⁾ V skladu z Direktivo 2006/54/ES vsaka štiri leta, v skladu z direktivami 2000/43/ES, 2000/78/ES in 2004/113/EGS pa vsakih pet let.

- (33) To priporočilo na ravni Unije ne posega v načela nacionalnega procesnega prava in pravne tradicije držav članic. Ne pomeni razširitve pooblastil Unije, kot so določena v Pogodbah in sekundarni zakonodaji Unije –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

POGLAVJE I

NAMEN IN PREDMET UREJANJA

- (1) Namen tega priporočila je določiti ukrepe, ki jih države članice lahko uporabijo, da prispevajo k izboljšanju neodvisnosti in učinkovitosti organov za enakost, zlasti v zvezi z njihovo zmožnostjo zagotoviti, da lahko diskriminirani posamezniki in skupine v celoti uveljavljajo svoje pravice.
- (2) Vse države članice bi morale zagotoviti, da lahko organi za enakost izvajajo svoje funkcije neodvisno in učinkovito, kot je določeno v direktivah 2000/43/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES in 2010/41/EU.

POGLAVJE II

PRIPOROČENI UKREPI

1.1 Pristojnosti organov za enakost

1.1.1 Razlogi in področje uporabe, za katere so pristojni organi za enakost

- (1) Vse države članice bi morale poleg svojih obveznosti v skladu z direktivami 2000/43/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES in 2010/41/EU glede imenovanja organov za spodbujanje enakega obravnavanja (v nadaljnjem besedilu: organi za enakost) razmisliti tudi o možnosti imenovanja organa za enakost, pristojnega za diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, ki spada na področje uporabe Direktive 2000/78/ES.
- (2) Države članice bi morale razmisliti o možnosti razširitve pristojnosti organov za enakost, tako da zajamejo vse prepovedane razloge za diskriminacijo na področjih zaposlovanja in poklicnega dela, dostopa do blaga in storitev ter oskrbe z njimi, izobraževanja, socialne zaščite in socialnih ugodnosti, vključno s sovražnim govorom, povezanim s temi razlogi na teh področjih.
- (3) Tako pri organih za enakost s pristojnostjo za eno področje kot pri organih, ki so pristojni za več področij in/ali obravnavajo več razlogov, bi se moralo z notranjo strukturo zagotoviti, da se osredotočajo na vsako področje pristojnosti in vsak razlog. Pri tem bi bilo treba paziti na sorazmernost z učinkom zadevnega razloga za diskriminacijo, viri pa bi morali biti ustrezno razporejeni.

1.1.2 Funkcije, za katere so pristojni organi za enakost

Neodvisna pomoč

- (1) Države članice bi morale upoštevati naslednje vidike zagotavljanja neodvisne pomoči žrtvam: prejemanje in obravnavanje posameznih ali skupnih pritožb; zagotavljanje pravnih nasvetov žrtvam, tudi v zvezi z njihovimi pritožbami; vključevanje v dejavnosti mediacije in sprave; zastopanje pritožnikov na sodišču in po potrebi ukrepanje v vlogi *amicus curiae* ali strokovnjaka.
- (2) Države članice bi morale tudi upoštevati, da lahko neodvisna pomoč žrtvam vključuje to, da lahko organi za enakost sodelujejo v sporih in pri njih pomagajo, zato da bi se obravnavala strukturna in sistematična diskriminacija v primerih, ki jih izberejo organi sami zaradi velikega števila teh primerov, njihove resnosti ali potrebe po pravnem pojasnilu. Tak spor se lahko rešuje v imenu organa ali imenu žrtev ali organizacij, ki zastopajo žrtve, v skladu z nacionalnim procesnim pravom.

- (3) Države članice bi morale tudi upoštevati, da lahko pomoč žrtvam vključuje izdajanje priporočil ali, kadar to dovoljuje nacionalna zakonodaja, pravno zavezujoče odločitve v posameznih ali skupnih primerih diskriminacije ter spremljanje teh odločitev, da se zagotovi izvajanje.
- (4) Države članice bi morale organom za enakost omogočiti, da v skladu z nacionalno zakonodajo zbirajo ustrezne dokaze in informacije.
- (5) Organom za enakost s pravno sposobnostjo sprejemati zavezujoče odločitve bi morale države članice omogočiti tudi izrekanje ustreznih, učinkovitih in sorazmernih sankcij.
- (6) Za izvajanje pooblastil, dodeljenih organom za enakost, bi morali veljati ustrezni zaščitni ukrepi ter, kadar je to ustrezno, tudi učinkovito pravno sredstvo in ustrezni postopki. Pravica do vložitve pritožbe pri sodišču zoper zavezujoče odločitve organov za enakost, kadar so ti v skladu z nacionalno zakonodajo pristojni za sprejemanje takih odločitev, bi morala biti izrecno navedena v nacionalni zakonodaji.

Neodvisne raziskave

- (7) Države članice bi morale organom za enakost omogočiti redno izvajanje neodvisnih raziskav. Z obsegom in obliko raziskav bi se moralo zagotoviti zbiranje zadostne količine zanesljivih kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o diskriminaciji, da bi se omogočila analiza, potrebna za oblikovanje sklepov na podlagi dokazov v zvezi s tem, kateri so glavni izzivi in kako jih obravnavati.

Neodvisna poročila

- (8) Države članice bi morale organom za enakost omogočiti, da redno objavljajo neodvisna poročila in jih pošiljajo zadevnim javnim institucijam ter, kadar je to ustrezno, tudi zadevnim nacionalnim ali regionalnim vladam in parlamentom. Ta poročila bi morala biti dovolj obsežna, da bi omogočila splošno oceno razmer v državah članicah v zvezi z diskriminacijo za vsak obravnavan razlog.
- (9) Da bi se zagotovila visokokakovostna neodvisna poročila, bi morale države članice organom za enakost omogočiti izvajanje neodvisnih raziskav. Te bi lahko zajemale zbiranje podatkov, predvsem o številu pritožb v zvezi s posameznim razlogom za diskriminacijo, trajanju upravnih postopkov od vložitve pritožbe do zaključka primera, rezultatih upravnih postopkov ter številu, trajanju in rezultatih sodnih zadev, v katere so vključeni organi za enakost.

Priporočila organov za enakost

- (10) Države članice bi morale zagotoviti, da njihovi javni organi čim bolj upoštevajo priporočila organov za enakost o zakonodaji, politiki, postopku, programih in praksi. Zagotoviti bi bilo treba, da javni organi obvestijo organe za enakost o tem, kako so bila upoštevana priporočila, in te informacije objavijo.

Spodbujanje enakosti

- (11) Države članice bi morale za spodbujanje enakosti in raznolikosti organom za enakost omogočiti, da prispevajo k preprečevanju diskriminacije, zlasti z zagotavljanjem usposabljanja, informacij, nasvetov, smernic in podpore za nosilce dolžnosti, ki morajo izpolnjevati obveznosti v skladu z direktivami o enakosti, institucije in posameznike, pa tudi k ozaveščanju širše javnosti o obstoju organov ter vsebini obstoječih pravil o prepovedi diskriminacije in o načinih uveljavljanja pravnega varstva.
- (12) V isti namen bi države članice organom za enakost morale omogočiti vključevanje v javne razprave, redni dialog z javnimi organi, komuniciranje z diskriminiranimi skupinami in deležniki ter spodbujanje dobrih praks in pozitivnih ukrepov.

1.2 Neodvisnost in učinkovitost

1.2.1 Neodvisnost

- (1) Da bi države članice zagotovile neodvisnost organov za enakost pri izvajanju njihovih nalog, bi morale razmisliti o elementih, kot so njihova organizacija, njihovo mesto v celotni upravni strukturi, dodelitev sredstev in njihovi postopki za ravnanje z viri, s posebnim poudarkom na postopkih za imenovanje in odpuščanje zaposlenih, tudi tistih na vodilnih položajih. Tak razmislek ne bi smel posegati v posebne nacionalne organizacijske strukture držav članic.
- (2) Države članice bi morale zagotoviti, da se zaposlenim v organih za enakost, vključno z osebami na vodilnih položajih in člani odborov, prepreči sodelovanje v kakršnih koli ukrepih, ki niso združljivi z njihovimi dolžnostmi, in da ti zaposleni med svojim mandatom ne sodelujejo v kakršnih koli nasprotujočih si dejavnostih, ne glede na to, ali so plačane ali ne.

1.2.2 Viri

- (1) Države članice bi morale organom za enakost zagotoviti človeške, tehnične in finančne vire, prostore in infrastrukturo, ki jih potrebujejo za učinkovito opravljanje svojih nalog in izvajanje svojih pooblastil. Pri virih, dodeljenih organom za enakost, bi bilo treba upoštevati kompetence in naloge, ki so tem organom dodeljene. Viri se lahko štejejo za zadostne le, če organom za enakost omogočajo, da vse svoje funkcije na področju enakosti izvajajo učinkovito, v razumnem času in v rokih, določenih v nacionalni zakonodaji.
- (2) Države članice bi morale zagotoviti, da je število zaposlenih v organih za enakost zadostno in da so ti zaposleni ustrezno usposobljeni z vidika spretnosti, znanj in izkušenj, da lahko ustrezno in učinkovito opravljajo funkcije posameznega organa za enakost.
- (3) Države članice bi organom za enakost morale omogočiti tudi učinkovito spremljanje izvrševanja njihovih odločitev ter odločitev institucij, pristojnih organov in sodišč v zvezi s primeri diskriminacije. V ta namen bi jih bilo treba takoj obvestiti o takih odločitvah in ukrepih, ki so bili sprejeti za njihovo izvajanje.

1.2.3 Vlaganje pritožb, dostop do njih in njihova dostopnost

- (1) Države članice bi morale zagotoviti, da se pritožbe pri organih za enakost lahko vložijo v ustni in pisni obliki ter prek spleta, v jeziku, ki ga izbere pritožnik in ki se uporablja v državi članici, v kateri je organ za enakost.
- (2) Države članice bi morale zagotoviti, da je postopek vložitve pritožb pri organih za enakost preprost in brezplačen.
- (3) Države članice bi morale določiti obveznost za organe za enakost, v skladu s katero bi ti organi morali zagotoviti zaupnost pričam, žvižgačem in v čim večji meri tudi prijaviteljem diskriminacije.
- (4) Države članice bi morale zagotoviti, da imajo vse osebe preprost dostop do prostorov organov za enakost, njihovih informacij in stika z njimi, vključno z informacijskimi tehnologijami, storitvami in izdelki, kot so dokumenti in avdiovizualno gradivo ali srečanja in dogodki, ki so organizirani za javnost ali odprti zanjo. Dostop bi moral biti zagotovljen zlasti invalidom, vključno z razumnimi prilagoditvami, kot so določene v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov, da se invalidom omogoči enak dostop do organov za enakost kot drugim osebam.
- (5) Če je to potrebno zaradi geografskih ali drugih razlogov, bi morale države članice razmisliti o tem, da organom za enakost omogočijo vzpostavitev lokalnih in/ali regionalnih uradov ali uvedbo lokalnih in/ali regionalnih pobud za ozaveščanje na terenu za rednočasno prisotnost.
- (6) Države članice bi morale organom za enakost zagotoviti zadosten proračun in vire, da lahko izvajajo učinkovito ozaveščanje, ki je namenjeno obveščanju širše javnosti o njihovem obstoju in možnosti predložitve pritožb glede diskriminacije.

1.3 Usklajevanje in sodelovanje

- (1) Če v eni državi članici obstaja več organov za enakost, bi jim morale države članice omogočiti vzpostavitev rednega in učinkovitega usklajevanja za zagotovitev, da dosledno uporabljajo načela nediskriminacije. Organi za enakost se ne bi smeli nesorazmerno osredotočati na nekatere naloge v škodo drugim. Pri izvajanju dejavnosti ozaveščanja bi morali v čim večjem obsegu sodelovati drugi pristojni organi, da se zagotovi celovito obveščanje širše javnosti.
- (2) Države članice bi morale organom za enakost omogočiti dialog z zadevnimi nacionalnimi organi v isti državi članici in učinkovito sodelovanje z njimi. To pomeni tudi zagotavljanje pravočasnih in preglednih posvetovanj z organi za enakost o političnih in zakonodajnih predlogih ter razvoju dogodkov v zvezi z zadevami, za katere so pristojni.
- (3) Države članice bi morale organom za enakost zagotoviti možnost sodelovanja z drugimi organi za enakost in organizacijami na evropski in mednarodni ravni, tudi na podlagi skupnih raziskav.
- (4) Države članice bi morale organom za enakost omogočiti sodelovanje z ustreznimi organi. Ti vključujejo nacionalne okvire, imenovane v skladu s členom 33(2) Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, nacionalne kontaktne točke za Rome, organizacije civilne družbe ter, za zagotovitev, da sredstva niso namenjena diskriminatornim projektom, upravne organe evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

POGLAVJE III

SPOROČANJE DRŽAV ČLANIC

Države članice so pozvane, naj informacije o tem, kako upoštevajo to priporočilo, vključijo v svoja sporočila o uporabi direktiv 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES in 2006/54/ES.

V Bruslju, 22. junija 2018

Za Komisijo
Věra JOUROVÁ
Članica Komisije
